

50260403 : สาขาวิชาพัฒนศึกษา

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน/การท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ /ตลาด 100 ปีสามชุก

ประภัสสร แจ่มโพธิ์ : การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษา ตลาด 100 ปี สามชุก ตำบลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร.นรินทร์ สังข์รักษา , รศ.ดร.คณิต เขียววิชัย และ ผศ.ดร.ธีรศักดิ์ อุ้นอารมย์เลิศ. 282 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและเปรียบเทียบปัจจัยของการมีส่วนร่วมของประชาชนตามลักษณะส่วนบุคคล ในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ ตลาด 100 ปี สามชุก ตำบลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี 2) เพื่อศึกษาปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อการจัดการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์และการปฏิบัติที่เป็นเลิศของตลาด 100 ปี สามชุก ตำบลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้นำชุมชนโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง ผู้ที่ให้การสนับสนุนในการจัดการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการที่ขายกระท่อมเที่ยว โดยการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 180 คน ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ระหว่างตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2554 ถึง วันที่ 1 เมษายน 2555 ทำการศึกษาในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยสนับสนุน การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ และแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (f) ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) จากนั้นจึงศึกษาในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (focus group) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติที่ดีในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ ตลาด 100 ปี สามชุก โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การวิเคราะห์โดย การจำแนกชนิดของข้อมูล (Typological Analysis) และทำการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ ตลาด 100 ปี สามชุก ตำบลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ด้านร่วมรับผลประโยชน์ ด้านร่วมดำเนินการ และด้านร่วมตัดสินใจ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านร่วมติดตามและประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย
2. เปรียบเทียบปัจจัยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ ตลาด 100 ปี สามชุก ตำบลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ตามลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปรเพศด้านร่วมดำเนินการไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านร่วมตัดสินใจ เพศชายมีค่าเฉลี่ยมากกว่าเพศหญิง ด้านร่วมรับผลประโยชน์ โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยมากกว่าเพศชาย และด้านร่วมติดตามและประเมินผล โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยมากกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน คือ ด้านร่วมตัดสินใจ ด้านร่วมดำเนินการ ด้านร่วมติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .05 ส่วนด้าน ด้านร่วมรับผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามอาชีพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการมีส่วนร่วม และตามระยะทาง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .05
3. ปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อการจัดการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในบริเวณตลาด 100 ปีสามชุก ตำบลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า จิตสำนึกสาธารณะเป็นลำดับที่ 1 ความคาดหวังเกี่ยวกับผลประโยชน์ เป็นลำดับที่ 2 ดังสมการ

$$\hat{Y} = -.473 + .601 (\text{จิตสำนึกสาธารณะ}) + .373 (\text{ความคาดหวังเกี่ยวกับผลประโยชน์})$$

$$\hat{Z} = .594 Z (\text{จิตสำนึกสาธารณะ}) + .275 Z (\text{ความคาดหวังเกี่ยวกับผลประโยชน์})$$

4. วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของการจัดการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ ตลาด 100 ปี สามชุก ตำบลสามชุก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า มีรูปแบบการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ดังต่อไปนี้ 1.สมาชิกในชุมชนเห็นคุณค่ารู้สึกผูกพันกับสถานที่ 2.การมีส่วนร่วมของคนภายในชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาชุมชน 3.การทำงานมีความชัดเจนก่อตั้งเป็น “คณะกรรมการพัฒนาตลาดสามชุก”ภายใต้เป้าหมาย “การทำความเจริญและพลิกฟื้นเศรษฐกิจของตลาดสามชุก” 4. การจัดสร้างพิพิธภัณฑ์ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 5. ทูตทางสังคม 6. การจัดกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ 7. การติดต่อสื่อสารภายในชุมชน 8. การสนับสนุนจากองค์กรพัฒนาเอกชนภายนอก 9. ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและคนในพื้นที่ 10. การประชาสัมพันธ์

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2554

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2. 3.

PRAPASSORN CHAENGPHO : PUBLIC PARTICIPATION OF COMMUNITY CONSERVATION TOURISM MANAGEMENT ON SAMCHUK OLD MARKET TUMBON SAMCHUK SAMCHUK DISTRICT SUPHANBURI PROVINCE. THESIS ADVISORS : ASST. PROF. NARIN SUNKRUKSA Ph.D., ASSOC.PROF. KHANIT KHEAWWICHAI AND ASST. PROF. THIRASAK UNAROMLERT, Ph.D. 282 pp.

The purposes of this research were to : 1) to determine in the level's public participation of community conservation tourism management Samchuk old market Tumbon Samchuk Samchuk district Suphanburi province and compare public participation on the personal appearance . 2) to determine in the factors that affect and the best practice of the community conservation tourism management Samchuk old market Tumbon Samchuk Samchuk district Suphanburi province .This research made a study of a sample of community leader by selection of a specific ,the tourism management supporters, the travel operators on Samchuk old market in simple random sampling were 180 person . The data was collected during October to April 2012. This research study based on the methodologies of quantitative research .The data-gathering instruments used in the research were a questionnaire about personal factors, supporting factors , public participation of community conservation tourism management and open ended in problems and obstacles of public participation of community conservation tourism management The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, stepwise multiple regression and content analysis. After that study in qualitative research are participation observation, in-depth interviewing and focus group with key informants about best practice in the Samchuk old market conservation tourism management .The data were analyzed by content , typological and triangulation method.

The results of research revealed that : 1) the level's public participation of community conservation tourism management : case study Samchuk old market Tumbon Samchuk Samchuk distric Suphanburi province in sharing of benefits, operation and decision are medium level . The joint monitoring and evaluation is a low level.

2) the factor's compare public participation of community conservation tourism management Samchuk old market Tumbon Samchuk Samchuk district Suphanburi province on the personal appearance that the average value of the operation between the variables were not significantly different. Decision the average male than female . Sharing of benefits is a average female than male and the monitoring and evaluation are average female than male in significant at the .05 level and classified by age on decision, operation, monitoring and evaluation had significance differences at the .05. In sharing of benefits had no differences. Classified by occupations , education. time for participation and distance involved had significance differences at the .05 .

3) the factors that affect on public participation of community conservation tourism management 's person in Samchuk old market area had public consciousness is the first expectation on the merits of the two following equations.

$$\hat{Y} = -.473 + .601 (\text{public consciousness}) + .373 (\text{expectation on the merits})$$

$$\hat{Z} = .594 Z (\text{public consciousness}) + .275 Z (\text{expectation on the merits})$$

4) The practice of the community conservation tourism management of the Samchuk Old Market, Tumbon Samchuk, Samchuk District, Suphanburi Province, which is considered one of the best, has the following components: 1. The community members are attached to the mother land and their participation is valued; 2. Participation of local communities is aimed to resolve community problems; 3. The Board of Samchuk Market Development is established with the target: "The economic growth of the Samchuk market is to be revived"; 4. The museum for learning of community and local history is established; 5. Social capital; 6. Activities for conservation; 7. Communication within the community 8. Support from external organizations; 9. Cooperation between the government and local people sectors; 10. Public Relations.

Department of Education Foundations Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2011

Student's signature

Thesis Advisors' signature 1. 2. 3.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับกรุณาจากบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้คือผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา คำแนะนำต่าง ๆ แนวทางการดำเนินงานวิจัย รวมทั้งเป็นให้ความรู้ ดูแล และการตรวจแก้วิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.คณิต เขียววิชัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุ่่นอารมย์เลิศซึ่งเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย รวมทั้งอาจารย์ ดร.อุยง วีระนาวิน ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ พันตำรวจเอก ดร.นพรุจ ศักดิ์ศิริ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ส่งผลให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณราตรี โอภาส คุณนภคล อาวุธกรรมปริชา และคุณฐมพัฒน์ วัฒนผล ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย สำหรับการทำให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาพัฒนศึกษาทุกท่านที่ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ และประสบการณ์อันมีค่ายิ่งแก่ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเจ้าของหนังสือ วารสาร เอกสาร และวิทยานิพนธ์ทุกเล่มที่ช่วยให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ ขอขอบคุณคณะสงฆ์ พี่ๆ และน้องๆ เพื่อนร่วมสาขาวิชา รวมถึงผู้บริหารและคณะครู โรงเรียนวัดยางยี่แสด ที่ให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ และกำลังใจ

ขอกราบขอบขอบคุณคณะกรรมการพัฒนาตลาดสามชุกเชิงอนุรักษ์ ชาวชุมชนตลาด 100 ปี สามชุก ซึ่งได้ให้ข้อมูล และความเป็นกันเอง ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ แนะนำผู้รู้ในพื้นที่ แก่ผู้วิจัย ตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัย จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุดท้าย ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ประดับศรี คุณพ่อไสว แจ้งโพธิ์ ที่ได้ให้การสนับสนุนผู้วิจัย อบรมสั่งสอน ให้ความรัก ความห่วงใย รวมทั้ง เด็กหญิงขจาริน เจริญสูง ซึ่งเป็นกำลังใจที่สำคัญตลอดมา และคุณค่าหรือประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณมาแต่พระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ รวมทั้งผู้ที่มีส่วนร่วมทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุน และให้กำลังใจอย่างดียิ่งเสมอมา